

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจของผู้สอบบัญชีภาษีอากรต่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งได้กำหนดขอบเขตการศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ขอบเขตการศึกษา

3.1.1 ขอบเขตเนื้อหา

เนื้อหาในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วยการศึกษาถึงความรู้ความเข้าใจของผู้สอบบัญชีภาษีอากรต่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม โดยใช้แบบสอบถาม ในการเก็บข้อมูล โดยแบ่งเป็น 3 ส่วนได้แก่

ส่วนที่ 1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะการบังคับใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม ได้แก่ วันที่ถือปฏิบัติบังคับใช้มาตรฐานรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม การจำแนกกลุ่มสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ การถือปฏิบัติตามมาตรฐานรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมของแต่ละกลุ่ม และการวัดมูลค่ายุติธรรม ข้ออ่อนปรนหนักก่อให้เกิดความพยายามที่มากเกินไปหรือมีต้นทุนที่สูงเกินไป

ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมที่แตกต่างจากมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ ประกอบด้วย 5 เรื่อง

1) การนำเสนองบการเงิน โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดทำงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ การจัดทำกระแสเงินสด และการเปิดเผยการใช้ดุลยพินิจและแหล่งข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับความไม่แน่นอนของการประมาณการ

2) เงินลงทุนและเครื่องมือทางการเงิน โดยมีเนื้อหาที่เกี่ยวกับ การรวมธุรกิจ วิธีรวมต้นทุน เป็นต้นทุนซื้อกิจการ วิธีปฏิบัติการตัดจำหน่ายค่าความนิยม

3) สินทรัพย์ โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับ สินค้าคงเหลือ อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน และที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ

4) หนี้สิน โดยมีเนื้อหาที่เกี่ยวกับ หนี้สินและสินทรัพย์ที่อาจจะเกิด การวัดมูลค่า การเปิดเผยข้อมูล การประมาณการหนี้สิน และการประมาณการผลประโยชน์พนักงาน

5) รายได้และค่าใช้จ่าย โดยมีเนื้อหาที่เกี่ยวกับ รายได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์ ต้นทุนการกู้ยืม และรายได้จากดอกเบี้ย

ส่วนที่ 3 ความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่ถือปฏิบัติเฉพาะกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสีย สาธารณะที่ไม่ซับซ้อน โดยมีเนื้อหาที่เกี่ยวกับ งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ เครื่องมือทางการเงิน การด้อยค่าของสินทรัพย์ ภาษีเงินได้ และการรับรู้รายการเต็มสะสมของโปรแกรมสิทธิ พิเศษและวัดมูลค่ายุติธรรม

3.1.2 ขอบเขตประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้สอบบัญชีภาษีอากรทั่วประเทศ ที่ได้รับอนุญาตจากอธิบดี กรมสรรพากรให้เป็นผู้สอบบัญชี ซึ่งมีสิทธิลงลายมือชื่อและได้แจ้งการรับงานตรวจสอบและรับรอง บัญชีในรอบปีปฏิบัติงาน ปี 2560 จำนวน 3,302 ราย (สำนักงานมาตรฐานการสอบบัญชีภาษีอากร, 2559) ข้อมูล ณ วันที่ 1 มีนาคม 2560

3.2 ขนาดตัวอย่างและวิธีการคัดเลือกตัวอย่าง

การศึกษานี้ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 357 ราย ซึ่งกำหนดระดับความ เชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยใช้หลักสูตรการคำนวณขนาดตัวอย่างของยามานะ (Taro Yamane, 1973, อ้างใน ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

Copyright © by Chian Mai University
All rights reserved

กำหนดให้ N คือ ขนาดประชากร = 3,302 ราย

n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง = 5% = 0.05

คำนวณได้ดังนี้ $n = \frac{3,302}{1 + 3,302(0.05)^2}$

$n = \frac{3,302}{1 + 3,302(0.05)^2}$

n = 356.78 ประมาณ 357 ราย

3.3 วิธีการศึกษา

3.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

การศึกษานี้เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สอบบัญชีภาษีอากร ระหว่างเดือน มิถุนายน พ.ศ. 2560 ถึง ตุลาคม พ.ศ. 2560 โดยแจกแบบสอบถามให้กับผู้สอบบัญชีอากรเพื่อให้ได้มีขนาดตัวอย่าง 357 รายโดยติดตามเก็บแบบสอบถามในงานอบรมและสัมมนาของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ผลปรากฏว่าสามารถได้รับแบบสอบถามกลับ 357 ราย

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

โดยทำการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่ ข้อมูลเอกสารวารสารของกรมสรรพากร ประกาศอธิบดีกรมสรรพากรหนังสือเชิงวิชาการ มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ของสภาวิชาชีพบัญชี ข้อมูลที่ค้นคว้าผ่านอินเทอร์เน็ต และข้อมูลอื่น ได้แก่ งานวิจัย และวารสารต่าง ๆ

3.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่จะใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยใช้แบบสอบถามของสุกฤษฎี สังขกุล (2560) ซึ่งศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจต่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมของผู้ทำบัญชีในจังหวัดพะเยา ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ลักษณะการรับรองงบการเงิน ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบบัญชีภาษีอากร จำนวนที่รับรองและตรวจสอบบัญชีโดยเฉลี่ยต่อปี ความเห็นเกี่ยวกับการบังคับใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงิน วิธีการศึกษาหาความรู้ และการเข้าร่วมอบรมหรือเข้าร่วมสัมมนาเรื่องมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล ในประเด็นที่แตกต่างจากมาตรฐานรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ โดยแบ่งออกเป็น 6 ประเด็น ได้แก่

1. ประเด็นด้านการจัดทำงบการเงิน โดยมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง คือ การนำเสนองบการเงิน งบกระแสเงินสด งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ หมายเหตุประกอบงบการเงิน การเปิดเผยข้อมูลของบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน และสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงาน

2. ประเด็นด้านเงินลงทุนและเครื่องมือทางการเงิน โดยมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง คือ เงินลงทุนในบริษัทย่อยในงบการเงินเฉพาะกิจการ เงินลงทุนในบริษัทร่วมค้า การรวมธุรกิจ และค่าความนิยม และเครื่องมือทางการเงิน

3. ประเด็นด้านสินทรัพย์ โดยมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง คือ สินค้าคงเหลือ อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ สินทรัพย์ไม่มีตัวตน สัญญาเช่า การสำรวจและประเมินค่าแหล่งทรัพยากรแร่ และการด้วยค่าสินทรัพย์

4. ประเด็นด้านหนี้สิน โดยมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง คือ ผลประโยชน์พนักงานการจ่ายใช้หุ้นเป็นเกณฑ์ ภาษีเงินได้รอตัดบัญชี และสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น

5. ประเด็นด้านรายได้และค่าใช้จ่าย โดยมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง คือ โปรแกรมสิทธิพิเศษแก่ลูกค้า การรับรู้รายได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์ เงินอุดหนุนจากรัฐบาล และต้นทุนการกู้ยืม

6. ประเด็นด้านอื่น โดยมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง คือ สินทรัพย์ชีวภาพ ข้อตกลงสัมปทานบริการ และการจัดประเภทกิจการ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะในเรื่องของมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม

3.3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมจะนำมาประมวลผลตามหลักสถิติ โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ซึ่งใช้ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความรู้ความเข้าใจของผู้สอบบัญชีภาษีอากรต่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ซึ่งใช้ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่ออธิบายถึงระดับความรู้ความเข้าใจของผู้ที่ตอบแบบสอบถาม โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับการตอบในแต่ละข้อ (บุญธรรม กิจปริดาบริสุทธิ, 2553) ดังนี้

ตอบถูก	เท่ากับ	1 คะแนน
ตอบผิด	เท่ากับ	0 คะแนน
ตอบไม่แน่ใจ	เท่ากับ	0 คะแนน

สำหรับการวัดระดับความรู้ความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถาม จะพิจารณาจากค่าเฉลี่ยที่ได้จากคะแนนในการตอบแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย

และน้อยที่สุด โดยนำคะแนนสำหรับการตอบในแต่ละข้อมาคำนวณเป็นค่าร้อยละเพื่อใช้ในการแปลผล ดังนี้

ช่วงคะแนน (ร้อยละ)	80.00 – 100.00	หมายถึง	มีความรู้อยู่ในระดับมากที่สุด
ช่วงคะแนน	70.00 – 79.99	หมายถึง	มีความรู้อยู่ในระดับมาก
ช่วงคะแนน	60.00 – 69.99	หมายถึง	มีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง
ช่วงคะแนน	50.00 – 59.99	หมายถึง	มีความรู้อยู่ในระดับน้อย
ช่วงคะแนน	00.00 – 49.99	หมายถึง	มีความรู้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาผู้สอบบัญชีภาษีอากรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหา โดยนำเสนอโดยการพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่ออธิบายถึงระดับของปัญหา โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับระดับของปัญหา ดังนี้ (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2550)

ระดับของปัญหา	ปัญหามากที่สุด	คะแนนเท่ากับ	5 คะแนน
	ปัญหามาก	คะแนนเท่ากับ	4 คะแนน
	ปัญหาปานกลาง	คะแนนเท่ากับ	3 คะแนน
	ปัญหาน้อย	คะแนนเท่ากับ	2 คะแนน
	ปัญหาน้อยมาก	คะแนนเท่ากับ	1 คะแนน

สำหรับการวัดระดับปัญหาของผู้ตอบแบบสอบถาม จะพิจารณาจากค่าเฉลี่ยที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับคือ ระดับปัญหามากที่สุด มาก ระดับปัญหาปานกลาง ระดับปัญหาน้อย และระดับปัญหาน้อยที่สุด โดยนำคะแนนสำหรับการตอบในแต่ละข้อมาคำนวณเป็นค่าร้อยละเพื่อใช้ในการแปลผล ดังนี้

ช่วงคะแนน (ร้อยละ)	4.50 - 5.00	หมายถึงมีปัญหอยู่ในระดับมากที่สุด
	3.50 – 4.49	หมายถึงมีปัญหอยู่ในระดับมาก
	2.50 – 3.49	หมายถึงมีปัญหอยู่ในระดับปานกลาง
	1.50 – 2.49	หมายถึงมีปัญหอยู่ในระดับน้อย
	1.00 – 1.49	หมายถึงมีปัญหอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สำหรับการข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้อเสนอแนะ นำใช้การนำเสนอโดยการบรรยายเชิงพรรณนาตามข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างที่ได้เสนอแนะไว้